

नामांक				Roll No.		

No. of Questions — 12
No. of Printed Pages — 7

S—74—Sindhi (T.L.)

SECONDARY EXAMINATION, 2011

SINDHI

(Third Language)

Time : 3 $\frac{1}{4}$ Hours

Maximum Marks : 80

परीक्षार्थियों के लिए सामान्य निर्देश :

1. परीक्षार्थी सर्वप्रथम अपने प्रश्न पत्र पर नामांक अनिवार्यतः लिखें।
2. प्रत्येक प्रश्न का उत्तर दी गई उत्तर-पुस्तिका में ही लिखें।

1. किनि बि बिनि जा हवाला डेई समुझायो -

3 + 3 = 6

- (i) “पराओ पैसो घर में टिकणो न आहे, बरकत पवन्दी पघर जे पोरिहिये में।”
- (ii) “केरु रंजाए ईजाउ रसाए, हाजी पहुंचाए त दुखी थियण जे बदिरां, बदिले चुकाइण बदिरां, दर गुज़र करे विसारे छडणि घुरिजे।”
- (iii) “मुहिंजे महालात खां हीअ झूपिड़ी लख भाडा वधीक सुठी आहे, जिते ‘इन्सानियत’ आहे।”
- (iv) “मुल्क माणहुनि खां महान आहे, इनकरे नौजवाननि खे मुल्क जी तरकीअ लाइ कमु करण घुरिजे।”

سوال ۱ کن بہ بن جا حوالا کڈیئی سےجمايو: 3+3=6

۱۱) یرایو پئسو گھر بہ ٹکٹون نہ آھی، برکت پوندی پئسر
جی پورہیئی مہ

۱۲) کیر رنجائی ایندائ رسائی، چاچین پھچائی تہ دکی
تیر بدران، بدلی چکائ بدران در گنار گری
وساری چڈک گھر جی

۱۳) منحنی محلات کان ہیء جھوپڑی
لک پانچا وڈک سنی آھی

۱۴) صلک ماٹھن کان صحت آھی، انگری
نوء جوانت کسی دیس جی طرفی لاء گھر جی

2. किनि बि टिनि जा जवाब लिखो -

4 + 4 + 4 = 12

- (i) डा० कलाम गीता जे कहिड़े सिलोक ते वधीक आस्था रखे थो ?
- (ii) कुन्दन, सुहराब खान ऐं शेर अलीअ जे खून जो राजु कीअ खोलियो ?
- (iii) अस्पताल में नर्स खे डिस्सी डाकू छे अधीर थीदो हो ?
- (iv) अजीतु डेती लेतीअ जे खिलाफ छे आहे ?
- (v) पीरसन शाहूकार सां छे न थे गडिजण चाहियो ?

4+4+4=12. سوال 2 کن بہ تین جا جواب لکو .

1. ڈاکٹر علام گینا جي ڪهڙي سلوڪ تي وڌيڪ آسٽا رکي ٿو؟
2. گندھ صڪراب خان ۽ شيرعلي ڇو جي خون جو راز ڳڻين ڪوليون؟
3. اسپتال ۾ ڊاڪو نرس کي ڏسي ڇو اڌير ٿيندو هو؟
4. اڃيٽ ڏيٽي لپيٽي جي خلاف ڇو آهي؟
5. پيرسن شاهوڪار سان ڇو نه ٿي گڏجڻ چاهيو؟

3. “सफ़र जो साथी” पाठ जो सारु लिखी, ‘साथीअ’ जी हलति ते रोशिनी विज्ञो।

5

या

मूल पापु कहिड़ो आहे ? स्वामी विवेकानन्द हिन, उ॒स में कहिड़ो सन्देशु डि॒नो आहे ?

5. سوال 3 “سفر جو ساٿي” پاڻ جو سار لکو. ساٿيءَ جي هلٽ تي روشني وجهو، يا صول پاپو ڪهڙو آهي؟ سواصي وويڪانند هن ڏس ۾ ڪهڙو سنديش ڏنو آهي.

4. किनि बि टिनि जा मतलब लिखो :

3 + 3 + 3 = 9

- (i) “पाणीअ मथे झूपिड़ा मूर्ख उज मरनि
साहां आडो सुपिरीं, लोचे तां न लहनि
दमु न सुजाणनि, दांहं कनि मुठनि जीअ।”
- (ii) “माक मोतियुनि हार थी, सींगार सब्जीअ जो करीं,
तू जवाहर में झलक, लालनि अन्दर लालाणि तूं।”
- (iii) “वण जियां डे फलु जमाने खे न लेकिन माणु करि,
सबुर ऐं निष्काम आदत खे सदाई साणु करि।”
- (iv) “पहिरियाई हीअ राति त कटिजे,
सुबुह जी गणिती ‘श्याम’ सुभाणे।”
- (v) “वीराना गुलज़ार बणाईनि जितिबि वजनि उति पाणु वणाईनि
जरकाइनि जहानु सिन्धी, आहे कौम महानु सिन्धी।”

سوال 4۔ کتے پر تین جا مطلب لکھو۔ 3+3+3=9

پاڻيءَ مٿي جهوپڙا مورڪ اُج صرف
سامان آڏو سپرين، لوچي تان نه لهن
دم نه سڀاڻن، ڏاهوت ڪن ڪن جيئن جو
(۱) ”ماڪ صوئين هار ٿي، سينگار سبزيءَ جو ڪرين
تون جواهر ۾ جهلڪ لالين اندر لالڪي تون“
(۲) ”هوڪ جيان ٿي ڦل زمانن ڪي، نه ليڪن ماڻ ڪر
صبر ۽ نشڪام عادت ڪي سڌا ٿين ساڻ ڪر.“

(۱۷) ”پهريائين هيءَ رات ته ڪٽجي
صبح جي ڳڻتي شياڻي ٿي.“

(۱۸) ”ویرانا گلزار ڄڻائين جت به وڃن اُت پار وٺائين
ڇا جهڙائين جهاڻ سنڌي، آهي قوم مهان سنڌي.“

5. किनि बि बिनि सुवालनि जा जवाब लिखो : 4 + 4 = 8

- (i) 'सारो हि संसार गुण अवगुण जो रूप आ' जो मतिलबु समुझायो।
 (ii) वण वियनि लाइ कीअ जीअनि था ?
 (iii) सिज ऐं चण्ड मां ईश्वर कहिडे रूप में नज़र अचे थो ?
 (iv) शाह साहिब पुन्हूअ जो आस्थान किथे थो बुधाए ?

سوال 5. ڪن به ٻين سوالن جا جواب لکو 4+4=8
 (i) سارو هي سنسار گت اوگت جو روپ آ؟ جو مطلب سمجھايو.
 (ii) وڻ ٻين لاءِ ڪيئن جيئن ٿا؟
 (iii) سلج ۽ چنڊ مان ايشور ڪهڙي روپ ۾ نظر اچي ٿو؟
 (iv) شاه صاحب پنهنجي جو آستان ڪٿي ٿي پنڌايو؟

6. स्वामी टेऊराम कहिड़ी रहिनी रहण लाइ चयो आहे ? खोले समुझायो। 5

या

'मिटीअ जी महक' में श्री खीमन मूलाणीअ, विराहडे खां पोइ सिन्धु जो कहिड़ो चिट्टु चिटियो आहे।

سوال 6. سوامي ٽيٽون رام ڪهڙي رهڻي رهڻ لاءِ چيو آهي؟ کولي سمجھايو.

يا

"مٽيءَ جي مھڙي ۾ شري ڪيمن مولائيءَ وراهڻي کان پوءِ سنڌ جو ڪهڙو چٽ چٽيو آهي؟"

7. ज़मीर जी परिभाषा लिखो। पंजनि मिसालनि खे जुमलनि में कमु आणियो। 3

سوال 7. زمير جي پرڀاشا لکو. پنجن مصالن کي 3 جملن ۾ ڪم آڻيو.

8. (अ) हेठियनि मां छहनि जा ज़िद लिखो - 3
(i) सुपाटु	(ii) खरो
(iii) खूबसूरत	(iv) आशा
(v) वेझो	(vi) परमार्थ
(vii) मेज़बान	(viii) जनानो।
- (ब) किनि बि चइनि इस्तलाहनि जी माना लिखी जुम्लनि में कमु आणियो - 4
(i) पाणु मोखण	(ii) हरिका बकरी पंहिजे फाहे टंगिबी
(iii) उन्द खटा करण	(iv) सदिके जी बकरी
(v) हथ धोई लगण	(vi) अगे खां अगिरो
(vii) अखियुनि खां ओझल थियणु।	

3. سوال ۴ (الف) هيٺين مان چهن جا ضد لکو
 ۱) سُپات ۲) کرو ۳) خوبصورت ۴) آشنا
 ۵) ويجهو ۶) پرمارٽ ۷) ميزيان ۸) زنائو
 سوال ۵ (ب) ڪن به چئن اصطلاهن جي معنيٰ لکي جملن
 ۾ ڪم آڻيو:-
 ۱) پاٽ موڪل ۲) هرڪا پڪري پنهنجي ٿاھي ٿنڀي
 ۳) ڏند کٽا ڪرڻ ۴) صدقي جي ھا پڪري
 ۵) هٿ ڏوٽڻ لڳڻ ۶) اڳي کان اڀرو
 ۷) اکين کان او جهل ٿيڻ .

9. کंहि बि हिक विषय ते अटिकल 250 लफज़नि जो मज़मूनि लिखो - 10
(i) सिन्धियत जो डींहु “चेटी चण्डु”
(ii) स्कूल जो सालियानो जलसो
(iii) वंधदड़ आदमशुमारी
(iv) पर्यावरण ऐं प्रदूषण।

10. سوال ۹ ڪنهن به هڪ وٽيپ تي مضمون لکو .
 اٽڪل 250 لفظن ۾
 1. سنڌيت جو ڏينهن ڇيٽي چنڊ
 2. اسڪول جو ساڀيا نو جلسو
 3. وڏنر احمدشماري
 4. پرباورٽ ۾ پردو ڏيڻ

10. का बि हिक सिख्या प्रद आखाणी लिखो - 5
- (i) ईमान दारीअ जो इनामु
- (ii) ज़ार ऐं कबूतर
- (iii) फोरुअ मां महात्मा।

5. سوالہ ۱۰. کا ہر ہک سکيا پر د آکاڻي لکو :

۱. ايمانداريءَ جو انعام
۲. چار ۽ کبوتر
۳. قوروءَ مان مهاڻا

11. पहिंजे दोस्त / साहिड़ीअ खे भाउ जी शादीअ में अचण लाइ कोठ डींदे खतु लिखो। 5
- या

पाड़े में थींदड़ चोरियुनि जी जाण डीन्दे, उन्हनि खे रोकण लाइ थाणेदार खे दरख्वास्त लिखो।

5. سوال ۱۱. پنهنجي دوست/ساهرڙيءَ کي پاءُ
جي شاديءَ ۾ اچڻ لاءِ ڳوٺ ڏيندي
خط لکو.
يا

پاڙي ۾ ٿيندر چورين جي جاڻ ڏيندي
انهن کي روڪڻ لاءِ تڏيڏار شي خط لکو.

12. सलीस सिन्धीअ में तर्जुमो करियो - 5

प्रातःकाल का समय दिन का सबसे सरस व सुन्दर समय होता है। इस समय हवा बिल्कुल शुद्ध व ताजी होती है, जिसके सेवन से हमारे शरीर में ताज़गी और मन में स्फूर्ति आ जाती है। यह स्फूर्ति पूरे दिन मनुष्य को चुस्त और ताजा बनाये रखती है। इसलिये प्रातःकाल को सैर करना चाहिए।